

Saksframlegg

Saksnr: 2022/26-2
Saksbehandlar Einar Kåre Ulla
:

Saksgang

Utvai	Utv.saksnr.	Møtedato
Samnanger kommune, Kontrollutvalet	11/22	10.05.2022

Årsrekneskap for Samnanger kommune - uttale frå kontrollutvalet

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet vedtek utkast til uttale om Samnanger kommune sin årsrekneskap for 2021
2. På bakgrunn av det som kjem fram i dokumentet oppsummering av revisjon 2021 frå BDO AS ber kontrollutvalet om at rådmannen kjem i møte 29.08.2022 for å gjera greie for kva som vil bli gjort i høve tilrådingane i oppsummeringa

Saksprotokoll 10.05.2022 - Samnanger kommune, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Sekretær orienterte generelt om saka. Revisor gjekk gjennom revisjonsarbeidet.

Forslag til vedtak vart samrøystes vedteke.

Vedtak:

1. Kontrollutvalet vedtek utkast til uttale om Samnanger kommune sin årsrekneskap for 2021
2. På bakgrunn av det som kjem fram i dokumentet oppsummering av revisjon 2021 frå BDO AS ber kontrollutvalet om at rådmannen kjem i møte 29.08.2022 for å gjera greie for kva som vil bli gjort i høve tilrådingane i oppsummeringa

Samandrag

Føremålet med denne saka er at kontrollutvalet skal gje sin uttale til årsrekneskapen og årsmelding for 2021 for Samnanger kommune. Uttalen skal følgje saka vidare til kommunestyret via formannskapet

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Einar Kåre Ulla
seniorrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg

- 1 Uttale frå kontrollutvalet 2021 - Samnanger kommune
- 2 Samnanger kommune - Revisjonsmelding 2021.pdf
- 3 Samnanger Kommune - oppsummering revisjon 2021.pdf
- 4 Årsmelding 2021 for Samnanger kommune.pdf
- 5 Signert Rekneskap med notar.pdf

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

1. Innleiing

Kontrollutvalet har i møte 02.05.2022, behandla utvalet sin uttale til Samnanger kommune sin årsrekneskap og årsmelding for 2021.

Representantar for administrasjonen og ansvarleg revisor vil vere til stades i møtet for å presenterte årsrekneskapen og svare på spørsmål.

2. Ansvar for økonomiforvaltninga

Det er kommunestyret sitt ansvar å forvalte kommunen sin økonomi, herunder vedta årsrekneskap og årsmelding, jf. kommunelova § 14-2. Det er vidare kommunestyret sitt ansvar å påsjå at økonomiforvaltninga skjer i tråd med lov, forskrift og eigne føresegner. Kommunestyret sitt ansvar for forvaltninga av den økonomiske internkontrollen og økonomiforvaltninga er forsterka gjennom ny kommunelov, jf. mellom anna kommunelova §§ 14-1, 25-1 og 25-2.

Med grunnlag i finansielle måltal, skal årsmeldinga gje ei vurdering av om den økonomiske utviklinga og stillinga slik den går fram av årsrekneskapen, er forsvarleg og tek vare på handleevna over tid, jf. kommunelova § 14-7 a-b. Det er ikkje lenger tilstrekkeleg at årsmeldinga berre gjer greie for sentrale resultat frå årsrekneskapen.

3. Føremålet med kontrollutvalet sin uttale

Føremålet med uttalen er at kommunestyret skal få oppsummerande og samla informasjon om at det gjennom året er gjennomført uavhengig kontroll med at krava til årsrekneskap og årsmelding er ivareteke i tråd med lov, forskrift og eigne føresegner. jf. kommunelova §§ 14-1, 14-2 og 14-7.

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse til å gje uttale til kommunestyret om årsrekneskapen og årsberetninga, jf. forskrift om kontrollutval og revisjon § 3.

Vurderingar og verknader

4. Grunnlag for uttalen

Grunnlaget for uttalen er dokument og handsamingar som ligg til grunn for utarbeiding av denne saka, slik som:

- Avlagt årsrekneskap frå rådmann – ein integrert del av årsmeldinga, datert 31.03.2022
- Rådmann si årsmelding, datert 31.03.2022
- Noter til rekneskapen (signert), mottatt av revisor 25.03.2022
- Revisjonsmelding, dagsett 15.04.2022
- Oppsummering revisjon 2021, datert 02.05.2022
- Revisor sine orienteringar til kontrollutvalet om revisjonsplanar, oppsummering etter interimisrevisjon og oppsummering etter årsoppgjersrevisjon

- Analyser og vurderingar av den økonomiske stillinga til kommunen
- Gjennomført påsjå-ansvar overfor revisor

I tillegg har ansvarleg revisor og rådmann supplert kontrollutvalet med munnleg informasjon om aktuelle problemstillingar.

5. Vurdering av årsrekneskapen og årsmelding

Revisjonsmelding frå BDO AS:

Kommunen sin revisor, BDO AS, har lagt fram ei rein revisjonsmelding, vedlegg 2. Revisor skriv mellom anna dette i sin konklusjon:

Etter vår meining:

- oppfyller årsrekneskapen gjeldande lovkrav, og
- gir årsrekneskapen ei dekkande framstilling av den finansielle stillinga til kommunekassa per 31. desember 2021, og av resultatet for rekneskapsåret avslutta per denne datoen i samsvar med kommunelova og god kommunal rekneskapsskikk i Noreg.

Vidare skriv revisor i revisjonsmeldinga:

Ut frå kunnskapen vi har opparbeidd oss i revisjonen, meiner vi at årsmeldinga

- inneheld dei opplysningane som skal vere med etter gjeldande lovkrav, og
- at opplysningane om økonomi i årsmeldinga stemmer overeins med årsrekneskapen.

Vi viser elles til avsnittet «Utsegn om forklaring for vesentlege budsjettavvik» under vår utsegn om andre lovmessige krav.

Dette skriv revisor om budsjettavvik i revisjonsmeldinga:

Vi har utført eit attestasjonsoppdrag som skal gje moderat sikkerheit, knytt til Samnanger kommune si forklaring for vesentlege budsjettavvik, enten det skuldast beløpsmessige avvik eller avvik frå kommunestyret sine premisser for bruken av løyvingane.

Konklusjon

Basert på dei utførte handlingane og innhenta bevis, er vi ikkje blitt kjende med forhold som gjev grunn til å tru at årsmeldinga ikkje gir dekkande opplysningar om vesentlege budsjettavvik.

Oppsummering revisjon av 2021 frå BDO AS

Sekretariatet mottok dokumentet «Oppsummering av revisjon 2021» frå BDO 02.05.2022. Dokumentet inngår også som ein del av saksbehandlinga til rekneskapssaka i kontrollutvalet, vedlegg 3. Revisor skildrar i dette dokumentet resultatet av nokre utvalde rekneskapsområde der dei har kartlagt og testa vesentlege interne kontrollar. Dette for å identifisere kvar det er størst risiko for feil i rekneskapsrapporteringa. På bakgrunn av denne gjennomgangen har BDO AS gjeve nokre tilrådingar til kommunen på tilhøve som bør og kan forbeistrast.

BDO peikar mellom anna på følgjande i si oppsummering av revisjonen:

- Einefullmakter bank – det vert vist til nummerert brev nr. 1 2021
 - Revisor rår kommunen til å vurdere om det er mogeleg å etablere ei arbeidsdeling eller annan kontroll på dette området, samt ein gjennomgang av kven som har bankfullmakter

- Sjølvkost – fastsetting av gebyr skal som hovedregel vere på bakgrunn av full kostnadsdekking og ein skal kunne sjå utrekninga over ein 5 års periode
 - Revisor rår kummeun til å vise utviklinga av sjølkostfonda over ein 5 årsperiode i notane i rekneskapen
- Årsrekneskap vart ikkje signert 22.02.2022.
 - Revisor rår kommunen til å få på plass klarare rutinar for formell avlegging av rekneskap, notar og årsmelding med signatur på årsrekneskap og årsmelding
- Revisor peikar på at budsjettavvika kunne vore klarare gjort greie for i årsmeldinga
- Revisor peikar på at ulike attestasjonsoppgåver bør kvalitetssikrast av andre enn den som har utført attestasjonen

På bakgrunn av dette bør kontrollutvalet vurdere om dei skal be rådmannen om å gjera greie for kva som er/vil verta gjort for å rette opp i desse tilrådingane i føret kontrollutvalsmøte til hausten.

Vurdering av rekneskapen

Av rekneskapen for 2021 har sekretariatet merka seg at netto driftsrekneskap er positivt med kr. 12 996 714, dvs. netto resultatgrad på 4,81 % (Sett opp mot sum driftsinntekter). Gjennomsnitt for alle kommunane i Norge ligg ifølge opplysningar frå SSB på netto resultatgrad på 4,3 % pr. 15.03.2022. Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) tilrår at ein over tid bør ha netto resultatgrad på 1,75 % for å ha ei forsvarleg økonomisk drift. Kommunen sitt måltal for korrigert netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene er på minimum 0,23%.

Særlege forhold som påverkar resultatet for 2021

Det gode økonomiske resultatet for Samnanger kommune 2021 vert forklart med høgare skatteinntekter og konsesjonskraftinntekter enn budsjettet. Desse inntektene enda opp 20 mnok. betre enn det som var lagt til grunn i det opphavlege budsjettet.

Sekretariatet merker seg m.a. følgjande frå rådmannen sin uttale i årsmeldinga:

«Det har i løpet av 2021 blitt etablert eit fokus på å sikre godt samarbeid mellom politisk og administrativt nivå. Her vart det på hausten starta opp eit arbeid kor den gode dialogen skulle dyrkast fram. Rådmannen vil takke alle deltakande. Målet er å vidareføre dette arbeidet inn i 2022. Samnanger kommune har alle moglegheiter til å kunne verte ein draumekommune å arbeide i, bu i og å utøve politisk engasjement i.

Samnanger kommune er ein liten organisasjon som gjer at me fort kan snu oss rundt. Slik kan me finne praktiske løysingar når behova melder seg. Det er samstundes også utfordrande ved at dei tilsette stundom må strekkje seg langt. Rådmannen vil understreke at dei viser ein formidabel stå-på-vilje. Dette har som allereie nemnt særleg kome til syne i pandemihandteringa, men også ved andre høve der det har vore bruk for ekstrainnsats.»

I tråd med forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3 skal kontrollutvalet uttale seg til kommunestyret om årsrekneskapane og årsberetningane før formannskapet innstiller til vedtak.

Rådmann har lagt fram ei årsmelding som gjev ei god skildring av drifta av kommunen i 2021.

Årsmeldinga frå administrasjonen skal utformast i tråd med kommunelova § 14-7, som lyd m.a. slik:

«Årsberetningene skal redegjøre for

- a) forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen, og om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid
- b) vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet, og vesentlige

- avvik fra kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene
- c) virksomhetens måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen eller innbyggerne
 - d) tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard
 - e) den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling
 - f) hva kommunen eller fylkeskommunen gjør for å oppfylle arbeidsgivers aktivitetsplikt etter likestillings- og diskrimineringsloven § 26.»

Vidare står det dette i kommunlova § 25-2:

«Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret og fylkestinget om internkontroll og om resultater fra statlig tilsyn minst én gang i året.»

Samnanger kommune har løyst dette ved å rapportere om internkontroll som ein del av årsmeldinga.

Sekretariatet har merka seg at desse tilhøva er omtala på ein god måte i årsmeldinga for 2021.

Statlege tilsyn

Det vart gjennomført tilsyn av kommunalt beredskap og helseberedskap i 2021. I rapporten etter tilsynet kom det fram at kommunen mangla plan for helsemessig og sosial beredskap, og at kommunen ikkje sørger for at tilsette med ei rolle i kriseorganisasjonen og innanfor helseberedskapen vert øvde. Kommunen sendte rapporten «plan for retting» til statsforvaltaren 01.11.2021.

6. Vurdering av økonomiforvaltninga og internkontrollen

Vurderinga av økonomiforvaltninga og internkontroll i kommunen byggjer på rapportar frå rekneskapsrevisor, forvaltningsrevisjon og informasjon frå kommunen.

- Det er ikkje avdekka vesentlege svakheiter med den økonomiske internkontrollen verken gjennom revisor sine rapporteringar gjennom året eller i deira orienteringar til kontrollutvalet. Revisor peikar på fleire forhold i sin oppsummering av revisjon 2021, sjå pkt. 5, oppsummering av revisjon 2021.
- Revisor har stadfesta at budsjettavvik og avvik frå budsjettpremissane er tilfredsstillande forklart i årsmeldinga, men at budsjettavvika kunne vore klarare gjort greie for.
- Revisor har stadfesta at bokføringa i stor grad er i tråd med bokføringsregelverket. Ingen avvik er avdekka eller rapportert.
- Det er ikkje meldt om misleghald til kontrollutvalet i 2021
- Det er i 2021 ikkje gjennomført forvaltningsrevisjon som var retta mot økonomiforvaltninga.

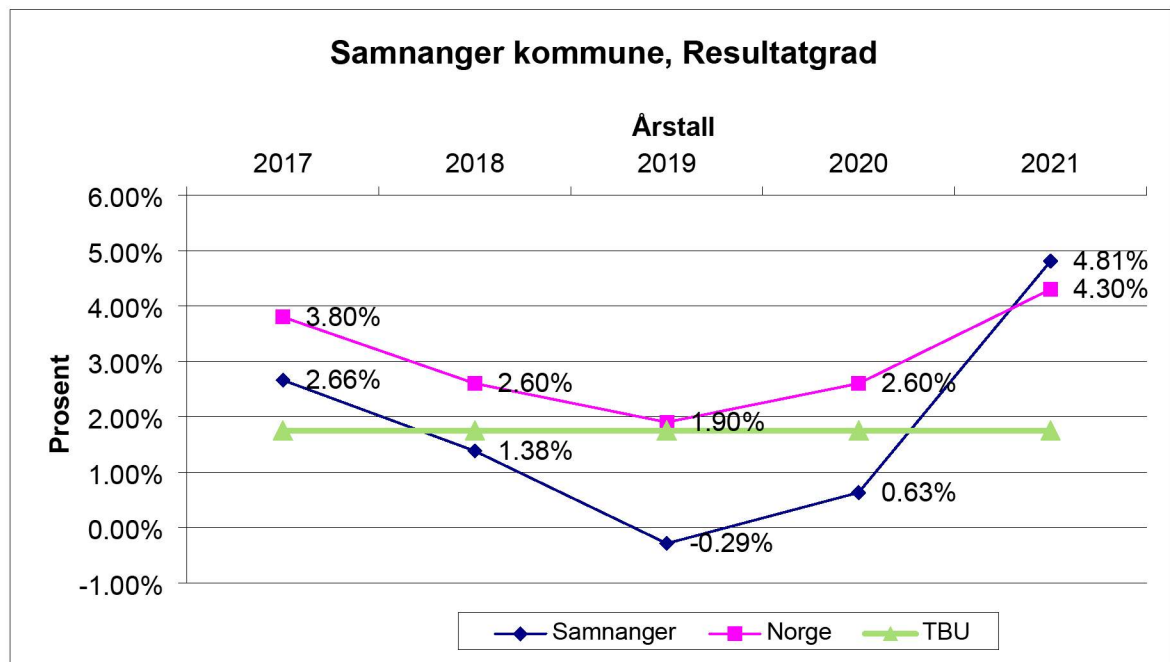
7. Vurdering av den kommunale økonomiske berekrafta (KØB)

Økonomisk handleevne

Av rekneskapen for 2021 har sekretariatet merka seg at netto driftsrekneskap er positivt med kr. 12 996 714, dvs. netto resultatgrad på 4,81 % (Sett opp mot sum driftsinntekter). Gjennomsnitt for alle kommunane i Norge ligg ifølge opplysningar fra SSB på netto resultatgrad på 4,3 % i 2021. Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) tilrår at ein **over tid** bør ha netto resultatgrad på 1,75 % for å ha ei forsvarleg økonomisk drift.

For Samnanger kommune har netto resultatgrad vore slik dei siste 5 åra: 2017 (2,66 %), 2018 (1,38 %), 2019 (- 0,29 %) og i 2020 (0,63 %) og 2021 (4,81 %), sjå graf nedanfor. Som vi ser av desse tala har kommunen eit sterkt resultat i 2021, men vi ser at dette også er tilfelle for kommunane i Norge. Netto driftsresultat viser kva ein har igjen etter at alle driftsutgifter,

inklusive renter og avdrag er dekket. Driftsresultatet påvirker i stor grad kommunen sin handlefrihet og evne til å tåle svingingar i økonomien. Eige mål, korrigert netto driftsresultat skal vere på min 0,23 %.

Riksrevisjonen la 16.02.2015 fram Dokument 3:5 (2014 – 2015) «Riksrevisjonens undersøkelse av kommunenes låneopptak og gjeldsbelastning». Her er det undersøkt sammenhengen mellom høy lånegjeld i kommunene, sum driftsinntekter og disposisjonsfond. Riksrevisjonen tilrår at kommunene ikke bør ha mer enn 75 % av driftsinntektene i lånegjeld. Ved å nytte Riksrevisjonen si tilnærming kjem ein fram til at Samnanger kommune i 2021 har ei lånegjeld tilsvarende 90,22% av sum driftsinntekter, altså godt over tilrådinga frå Riksrevisjonen, men ei forbetring i forhold til åra før. Tilsvarende tall var 93,44 % i 2017, 91,68 % i 2018, 103,05 % i 2019 og 105,4 i 2020. Kommunen si eiga målsetting er at langsiktig gjeld ikke skal overstige kr. 240 000 000. Saldo pr. 31.12.2021 viser at langsiktig gjeld er på kr. 243 892 322.

Saldo på disposisjonsfondet 31.12.2020 er på kr. 20 542 506, som er 7,6 % av driftsinntektene. Riksrevisjonen si tilråding er at dette talet skal vere større enn 5 %. Kommunen sitt mål er at disposisjonsfondet skal vere på ca. kr. 15 000 000. Fondet auka med 11 893 919 i forhold til året før.

Kommunen si gjeldsbelastning finn ein ved å sjå på netto rente og avdragsutgifter i prosent av driftsinntektene. Den var i 2021 på 4,96 % mot 5,55 % i 2020.

Gjennomførte etterlevingskontrollar av økonomiforvaltninga

- Tema – Kontraktsoppfølging av offentlege anskaffingar
- Konklusjon i rapporten frå revisor:
 - Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt gjort oppmerksom på noe som gir oss grunn til å tro at Samnanger kommune ikke i det all vesentlige har etterlevd lov- og forskriftskrav. Kommunen kunne i større grad utarbeidet interne retningslinjer og rutiner for registrering og oppfølging av kontrakter på en systematisk måte, f.eks via et kontraktsoppfølgingssystem.
- Oppfølging av etterlevingskontrollen vert lagt fram i ei anna sak 10.05.2022

Likviditet

Samnanger kommune har brukbar likviditet. Likviditetsgrad 1 bør ha ein verdi på minimum 2. Utviklinga for Samnanger kommune dei siste åra er slik: 1,7 (2017), 2,0 (2018), 1,9 (2019), 1,8 (2020) og 2,0 (2021)

Vedlikehald

Vedlikehald, og eventuelt etterslep på vedlikehald, er ein viktig del av kommunaløkonomisk berekraft. I rapporten etter forvaltningsrevisjon av vedlikehald av kommunale bygg og vegar, skriv revisor at Samnanger kommune langt på veg har etablert ein overordna strategi for vedlikehald av kommunale bygg og at kommunen også har etablert ein overordna vedlikehaldsplan for kommunale vegar. Revisor peikar på at overordna prinsipp for strategisk eigedomsforvaltning ikkje er godt nok politisk forankra. Den overordna planen for vegvedlikehald er heller ikje politisk behandla

8. Vurdering av ikkje økonomiske krav i årsmeldinga

Tema	Status	Grunnlag
Er kommunen si måloppnåing og andre ikkje-økonomiske forhold som er av vesentleg verknad for kommunen eller innbyggjarane omtalt i årsmeldinga?	ok	Revisjonsmeldinga s.2
Er tiltak som er sett i verk og tiltak som er planlagt sett i verk for å sikre ein høg etisk standard omtalt i årsmeldinga?	ok	Årsmeldinga side 35
Er den faktiske tilstanden når det gjeld kjønnslikestilling omtalt i årsmeldinga?	ok	Årsmeldinga side 36
Er det omtalt i årsmeldinga kva kommunen gjer for å oppfylle arbeidsgjevar si aktivitetsplikt etter likestillings- og diskrimineringsloven § 26	Ok	Årsmeldinga s. 36 - 37

9. Vurdering av revisjonen sitt arbeid

Ein viktig del av kontrollutvalet sitt arbeid er påsjå-ansvaret for at rekneskapen vert revidert på ein trygg måte. Påsjå-ansvaret er følgt opp i tråd med FKT sin rettleiar.

Tema	Status	Vurdering
Kvalifikasjonskrav		Viser til avtalen mellom BDO og Samnanger kommune
Vandel		Sjå til at revisjonsselskapet har rutinar for vurdering av vandel
Uavhengigheit	ok	Behandla 30.08.21 i sak PS 17/21
Kvalitetskontrollsystemet i BDO	ok	BDO har eige system for kvalitetskontroll kvart 3. år. Utover dette er selskapet underlagt kvalitetskontroll av Finanstilsynet
Planleggingsfasen	ok	Behandla 30.08.21 i sak PS 15/21
Interimsrevisjon	ok	Behandla 15.11.21 i sak PS 25/21
Årsoppgjersfasen	ok	Behandla 10.05.22 pba revisjonen sitt arbeid avlagt april 2022
Etterlevingskontroll 2020 (kontraktsoppfølging av offentlege anskaffingar)	ok	Kontrollutvalet får oppfølgingsrapport til behandling 10.05.2022

Oppsummering

Det vert tilrådd at kontrollutvalet denne gongen innarbeider følgjande i sin uttale:

- Netto driftsresultat
- Gjeldsgrad

- Gjeldsbelastning
- Disposisjonsfond
- Oppsummering av revisjonen 2021
- Talmateriale og uttale frå revisjonsmeldinga og revisjonsrapporten
- Tilhøve om tala i årsmeldinga, jf. kommunelova §§ 14-7 og 25-2

Konklusjon

Samnanger kommune har i 2021 eit driftsresultat på 4,81 % og eit disposisjonsfond på 7,60 %, mens lånegjelda er på 90,22 % og dermed over tilrådinga frå Riksrevisjonen.